

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Főpiaz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
léskeltebb árszámitás
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Az új törvények.

Debreczen, szeptember 30.

(K—cz.) Magyarország politikai életében egy nevezetes fordulóponthoz jut holnap, midőn a polgári házasság intézménye és az állami anyakönyvvezetés életbe lép.

Aki Magyarország politikai életét és fejlődését figyelemmel kísérte, tapasztalhatta, hogy ezek a ma életbelépett törvények hosszú parlamenti viták eredménye; sokszor már már egy hajszál választotta el a megvalósulástól őket. De egy-egy ellenáramlatnak ismét elődázta életbeléptetésüket úgy, hogy majdnem két évtized kellett ahhoz, hogy ezen javaslatok a legfelsőbb szentesítés záradékát megnyerhessék.

Nem czéiunk most annak felderítése, hogy vajon egyáltalában szükséges volt-e Magyarországot a polgári házasság és állami anyakönyvvezetéssel megajándékozni s csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy e kérdésnek hovatóvább elődázása még elke-seredettebbé tette volna a kedélyeket, és az ezen elke-seredésből származó excessusok még élesebbé tette volna azon ellentéteket, melyeknek vége csak a az lett volna, ami a holnapinappal beköszön a polgári házasság és állami anyakönyvvezetés behozatala. De ugyanaz ki e javaslatok, illetve most már szentesített törvények genezisét, fejlődését és életbe való léptetésük egész történetét ismeri, azt nem tagadhatja, hogy az egyházak kezdetben nem nagyon rokonszenveztek ezekkel a másutt

már régen meghonosodott, nálunk azonban még sok idegenkedéssel találkozó eszmékkel. A kath. egyház sérelmesnek találta azokat hitelvi szempontokból, míg a protestáns itt-ott egyházak más okokból opponáltak a javaslatok ellen. Végeredményében azonban az összes egyházak odakonkludáltak okoskodásaikban, hogy ezen törvények a nép rétegében sohasem fognak olyan rokonszenves fogadtatásban részesülni mint amilyet nagy fontosságuk megkíván állami szempontból.

És az állam nagyon is érezte azt a hidegséget, melylyel a felvetett eszme, különösen papikörökben, melyek elvégre is a legjobban ismerik híveik gondolkozásmódját, lelki életét — találkozott. És éppen azért minden alkalommal, de különösen a parlamenti viták között folytonosan azt hangsúlyozta, hogy ő nem szándékozik az emberek lelkiismeretén erőszakot tenni a vallásosság szükségességét a legfontosabb dolognak tartja és felette óhajtja hogy a hívek egyházuk törvényeinek ezentul is hű megtartói legyenek.

Az államnak ezen nézete, melyet különösen a szelid lelkületű volt valóságügyi miniszter Csáky Albin gr. fejtett ki nyugodt, a saját egyéni és a parlament méltóságát mindig megőriző beszédeiben, — csakhamar lecsendesítette a kedélyeket. Itt-ott ugyan még mindig felhangzik a jajkiáltás, de ennek hangja is elmosódik azon körlevelek hatása alatt, melyet a főpásztorok híveikhez intéztek.

Mert bármit is mondjon akárki, a

püspöki körlevelek ngy vannak szerkesztve, hogy azokban csak a rossz-akarat talál gáucsolni valót. Nyugodt hangon, a hitnek világosságával és melegségével vannak azok szerkesztve, akármelyiket tekintjük is. S ha ezen levelekben az egyes egyházak fokozottabb buzgóságra, élő hitre és a vallás kötelességeinek gyakorlati tudására serkentik híveiket, ezt rossz néven venni nem lehet, sőt dicsérendő mert ez az egyházak főpásztorainak oly kö-elességek, melyeket elődázniok bűn volt volna és az új helyzettel való nem-törődésüknek vált volnabizouyitékává.

Az állam törvényt hozott, az megnyerte a szentesítést és az egyházak hűséggel akceptálják azokat, sőt mint jó polgárok és becsületes hazafiak meg is hódolnak előttük. De a törvények eme köteles tisztelete mellett nem szabad nekik egy pillanatra sem megfedkezni arról, hogy ők azok: „quos Deus posuit regere ecclesiam Dei“ — és ezen czélből az új törvények életbeléptetése alkalmából határozott utasításokkal látták el híveiket, nehogy lelkiismereti kétkedések merüljenek fel ezek szívében.

Nagy elmék gondosan egybeállított munkálatai ezen körlevelek s ha itt-ott egyik-másiknak sorai közül kimerzik egy-egy fájdalmas hang, ezt rossz néven venni gondolkozó embernek nem lehet és nem szabad. Az nem hiba, ha valaki ragaszkodik a multhoz, a megszokotthoz, sőt erény, hisz' emberi természetünkben rejlik, hogy zokogva válunk meg a legkisebb kunyhótól is,

T Á R C Z A.

Katicza kisasszonynak.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —

— Irta: Vértesy Gyula. —

Hosszu vékony, keskeny vonásu, majd helyenként apró kis gömbölyű betűkkel volt teleírva az egész levél. A finom, hosszú betűk csak úgy hemzsegték egymás mellett, mint a víz nyugvó tükörén a finom testű hosszú lábú vizipókocskák — az apró gömbölyű betűk pedig olyanok voltak, mintha csak finomra csiszolt fekete gyöngyszemeket szórtak volna egymás mellé a chypre illatu chamoise papirosra.

És a sorok, hogy a papír felső része felé szaladtak felkapaszkodva az égbe; hol pedig a legmerészebben lemélyedő ivvonalban szaladtak le, mintha csak megszágyellve magukat a közéjük leejtett tintapacnitól igyekeznének lesülyedni a föld, azaz, hogy a papír alá.

Ekezet pontok is elmaradoztak itt ott kis betű is következett a pont után, egy-egy szócska kétszer is le volt írva.

Szóval az egész levél olyan volt, mintha csak fotográfája lett volna, annak a könyvnyelmű gyermekes, de azért szenvedélyes és szeszélyes babynek, aki írta.

Kedves Katica kisasszony, én az által hogy ön a levelét minden unalmas bevezetés és mentegetőzés nélkül írta hozzám szerfölött megtisztelve érzem magamat. Mert az őszinte bizalom jelének tekintem ismeretlen-től ismeretlenül szemben. Ez a bizalom csak akkor bántathatna s csak akkor tölthetne el méltó szomorúsággal, ha szerencsém lenne már ismerni a kisasszonyt, sőt ha érdeklőd-ném is már iránta.

Mert akkor ez a bizalom azt jelentené hogy: barátom, én csak bizalmas vagyok hozzád, — csak jó barátod vagyok — egyéb nem is akarok lenni...

Ekkor szomorú lenne ez a bizalom. Mert maguk, kedves leányok, legalább többnyire, azzal szemben bizalmasak és őszinték, akit nem találnak egyébre érdemesnek.

A levél különben egy kis tátraalji fűdöbői kelt. (Nem írom ki a nevét, mert még kitudódnék a Katicza kisasszony vezetékneve) s szóról szóra így hangzik:

— Tisztelt uram! Ugy látom, hogy ön szeret a mi dolgainkkal foglalkozni. Az újságokban sokszor olvastam már magától tárcákat rólnak. Jókat is, rosszkat is aszerint, amint eltalálta vagy nem a mi gondolatainkat, érzéseinket. Többnyire eltalálta. Ugy sejttem hát, hogy valamelyest ért ehhez a dologhoz. Ezért akarom kikérni a tanácsát. Ámbátor előre is kijelentem, hogy ha nem

kedvem szerint való tanácsot ad, hát megyek a magam feje után. Nos hát hallgasson ide.

A télen szörnyű módon kurizált nekem valaki, Mindenütt a nyomomban volt Mulat-ságokon (nem bálokban, mert oda még nem vittek el az idén, elég skandalum!) el nem mozdult mellőlem. Uvatrias szive volt. Az udvariaskodás tetszett is nekem, de az udvarlása nem nagyon. Pedig lássa igen derék szolid, fiatal ember. Kitűnő parthie! Jó hivatala van, csinos, okos fiú, szóval minden tekintetben hibátlan. És én ép ezért nem érdeklődöm iránta.

Néha elképzelem magamban, hogy milyen érdekes dolog lenne, ha ez valami duhaj legény volna, aki huzatná a cigánynyal azután összeveszne, verekedne értem — megválnák vagy ő váгна meg valakit...

Vagy pedig lenne más genréből, Valami bolondul szerelmes poéta, írőember, a ki szegény mint a templom egere, de ábrándos nemes szívű s e mellett átkozottul könyvnyelmű...

Vagy valami marczona medve lenne, akit én szelidítettem meg.

De így? Ezzel a hibátlan, kedves szép alakjával udvarias modorával, egyhangu kedvességével... br... iszonyu!

Csak a mamának tetszik nagyon. Nekem pedig annál kevésbé tetszik, minél többször

hiába int felénk hivogatólag a legfényesebb palota. Ha azonban a szerény hajlékban élt napok megelégedésének szelid derűjét bevisszük új életünkbe, itt is boldogok lehetünk.

Az egyes egyházak hívei, lelkipásztoraik gondos vezetése mellett az Isten áldását most is ki fogják kérni megköntendő frigyükre. Az a néhány százalék pedig, melynek sivár lelke élete egyik legfontosabb lépésénél mellőzni fogja a lelkes asszisztenciáját, az eddig sem nagyon esengett az áldás után. A jó keresztyén számításából soha sem hagyja ki az eget, mely nélkül élete csillagtalan és szomorú, megnyugvás és áldásban szegény.

Éppen azért mi bizva népünk kipróbált vallásosságában és az őket vezető lelkesek tapintatában, meg vagyunk győződve, hogy a holnapi nappal életbe lépő törvények, míg egyrészt nem fogják a vallást az őt megillető püspöktől leszorítani, addig másrészt a felekezeti surlódást megszüntetve, érzésben és gondolkodásban testvérekké teszik Magyarország polgárait.

És mi mondjuk rá az Áment, az úgy legyen-t.

— A brassói mandátum. Zay Adolf lemondása folytán Brassó város első kerületének mandátuma gazdátlanná vált. A zöld párt elhatározta, hogy erélyes akciózt fog kifejtteni az új választásnál és már most is csoportosítja híveit, hogy a mandátumot saját pártbelijének szerezze meg.

Hogy az elkezeredett párt küzdelmeknek elejét vegyék, az irányadó körök most oly jelleltet keresnek, a kinek személyében a különböző pártok megnyugodnának, és aki nemcsak a szászok, hanem főleg a magyarok és románok részéről is támogatásra számolhatna.

A bizalmas értekezleteken Molnár Viktor, közoktatásügyi tanácsost emlegetik és

őt óhajtják a jelöltség elfogadására felkérni. Molnár a szász vidék szülötte, minden körben ismert és pártkülönbség nélkül becsülik. Őt tartják legalkalmasabbnak arra, hogy az éles politikai ellentéteket egyéniségének értékével és súlyával kiegyenlíti.

Mint a P. C. értesül Molnár Viktor hajlandó a jelöltséget elfogadni, már csak azért is, mert az elkezeredett harcra készülők az ő fellépésével lecsendesednének és a szabadelvű párt győzelmébe biztosították.

— Belföldi hírek. (A honalapítás ünneplése.) A miniszterelnök már legközelebb előterjesztést fog tenni az országgyűlésnek a honalapítás ezredéves fordulójának megünneplése tárgyában. — (A hercegprímás pásztorlevele.) Vaszary Kolos hercegprímás új pásztorlevelét bocsátott ki az összes magyarországi katolikusokhoz, melyben inti híveit, hogy a vallásból merítsenek erőt és kitartást a most életbe léptetendő új egyházi törvények gyakorlatában. — (Az oláh mártírok halála.) Ő Felsége a kegyelmet nyert oláhok feliratát kegyesen elfogadta. A felirat erősen hangsúlyozza a trón és uralkodó ház iránti hűséget. Látszik, hogy a felirat a kolozsvári beszédek előtt készült, mert különben hangsúlyozva lett volna benne a hazához való ragaszkodás is. — (Degenfeld Lajos gróf utóda.) A Degenfeld Lajos gróf távozásával megüresedő nógrádmegyei főispáni szék egyelőre nem fog véglegesen betölteni, mivel Rudnay Béla hontmegyei főispán ideiglenesen Nógrádmegye vezetésével is meg fog bízni. — (Katholikus zsinat.) A kalocsai érseki megye hajósi esperesi kerülete országos zsinat tartását indítványozza, mely a hívek és a papság egyöntetű eljárását szabályozná. Császára György kalocsai érseket kéri föl a zsinat szorgalmazására.

— Külföldi hírek. (Az új osztrák kormány.) Az osztrák hivatalos lap tegnap közölte a királyi kéziratot, a mely szerint Badeni gróf megbizatik a kabinet alakításával. A miniszterek kinevezése a hivatalos lap szerdai számában fog megjelenni. — (A czár beteg.) A londoni St. James Gazette ismét aggasztó híreket közöl a czár egészségi állapotáról. Elmondja, hogy a czár beteg, embergyűlölő, minisztereit alig fogadja és rendszeresen anyjához, az özvegy czárnéhoz utasítja őket. — (Milán király Bécsben.) Milán

király a N. W. Tagblatt értesülése szerint Párisból Bécsbe költözik és ott fog lakni állandóan. — (Merénylet a japán miniszterelnök ellen.) Ito gróf japán miniszterelnök élete ellen merényletet követtek el. A merénylőt, ki tagja a külföldiek elleni szövetségnek, letartóztatták.

Irodalom — Művészet.

* Október. A budapesti Singer és Wolfner cég kiadásában került ki a hét végén Kaczér Vilmos fiatal tehetséges nagyváradi újságíró Október című novella kötet. A könyvre még közelebb visszatérünk, egyelőre azt írhatjuk róla, hogy a kötet kiállítása feltűnést keltően csinos s ára egy forint. Minden könyvkereskedésben megszereshető.

Kossuth Ferencz Derecskén.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Debreczen, szeptember 30.

Kossuth Ferencz tegnap Illyés Balint választókerületének legnagyobb községét, a tisztán ellenzéki szellemű Derecskét látogatta meg.

Derecske és a szomszédos községek lakossága természetesen nagy lelkesedéssel fogadta Kossuth Lajos fiát, a ki most kicsiben nagynevű atyjának azt a csodálatos körutazását látszik utánozni, melynek nyomán hadseregek támadtak a veszélyben forgó hazáért.

Kossuth Ferencz a függetlenségi párt sikeres cselekvését veszélyeztető párt-szakadás megszüntetése végett körutazik az országban, csak hogy Kossuth Lajos ékesszólása és varázsereje nélkül.

Össze tudja-e Kossuth Ferencz a szétmállott elemeket ismét erős és nagy egészséggé kovácsolni, sok kétség fér ehhez. Kossuth Ferencz ugyan Derecskén elmondott beszédében kívánatosnak és hazafias kötelességnek jelezte a függetlenségi és 48-as párt töredékeinek egyesülését, — s utazásának célja nem más, minthogy meggyőződjék: a magyar nép óhajtja-e az egyesülést, ha pedig nem

dicséri. És ugyancsak sokszor dicséri. Parsze mindég hozzateszi, hogy nem azért, mintha azt akarná, hogy megszeressem.

No hiszen azt hiába is akarná!

— Tégy hát amint neked tetszik!

Igen, ezt mondta a mama és most mégis haragszik reám, amiért úgy teszek, amint nekem tetszik.

Ugyanis a gavallérom feljött ide is utánunk. Kialhatatlanul pontosan és előzenyenyen.

Mindennap friss virágcsokor az ablakomban s mindennap mély sóhajok a jelenlétemben. Nagyon szerelmes lehet belém, azt már látom. A multkor is a csipkét, a mit csipálók, ott találta az asztalon, hát nem egyre csókolgatta, míg csak be nem mentem. Néztam a másik szobából. Jaj, milyen mulatságos volt.

Nagyon szeret! Én pedig nem szeretem! Cseppet sem szeretem. Meg is mondtam a mamának, aki azután haragosan megparancsolta, hogy ha nem szeretem, ne bolondítsam hanem mondjam meg ezt neki...

És ezt nem tettem meg. Tegnapelőtt bevallotta a szerelmét és én nem tudtam neki megmondani hogy nem szeretem. Azt mondtam, hogy csak várjon, lehet, hogy később majd megszeretem egyelőre maradjunk jó barátok... Nos hát, most azt kérde megától, ír uracskám, hogy helyesen cselekedtem-e? Én azt hiszem, hogy igen. Mert

a revanche-politika híve vagyok, Önök pedig, férfiak, épen így szoktak velünk tenni. Hát nekünk is szabad.

Elvégre is mindig kellemes, ha egy udvarias, szerelmes ember a közepünkben van. És azután nem lehetetlen, hogy ha időközben nem akad valaki más, hát még el is megyünk feleségül hozzá.

Hiszzen önök is hányszor vesznek el valakit csak azért, mert már nincs módjukban válogatni.

Szóval, én a revanche-politika híve vagyok. Ha maguknak szabad bolondítani minket, nekünk is szabad. Ugy-e igazam van? Ugy-e maga is azt a tanácsot adja, hogy ne adjam ki az utját az udvarómnak? Ugy-e?... Katicza.

Eddig a levél. Csak pár sorban akarok rá önnek felelni kedves Katicza kisasszony.

És pedig először is azt, hogy nincs igaza. Bocsanat, hogy ezt kell írnom, de ezt érzem. Nincs, nincs igaza.

Mert a harcban nem állunk egyenlően. Önöknek először is sokkal több eszköz áll a rendelkezésükre, hogy minket elbolondítsanak, mint nekünk, hogy magukat elbolondíthassuk. Másodsor pedig, mi egy igazán komoly lelkű s egészen komolyan, melegen érző nőt nehezen szoktunk elbolondítani, holott az önök áldozatai csakugyan a férfivilág legderekabbjai közül valók.

Ezek lesznek leggyorsabban és legkönny-

nyebben az önök játékszereivé. Ezek, a kik gyakran egész életük komoly célját oda dobják önöknek egy mosolyáért, — egy jó szaváért, — ezek, a kik el vannak veszve, ha megtudják, hogy önök csak játékot űztek velük. Mert higye el kedves Katicza kisasszony, hogy mi közülünk azok, a kik legjobban megérdemelnék, hogy játékszerek legyenek az önök kezeiben, hát azok sohasem lesznek azokká.

Mert a férfiak közül a legkönnyelműbbek s a legléhábbak azok önökkel játszának, szív nélkül, de észszel. S van egy biztos módszerük: összetört szívek mellett soha meg nem állni, csak menni tovább; mert vagy el találánának érzékenyülni, vagy rájuk találánának parancsolni, hogy drótozzák össze a szét tört darabokat!

Csak elmennek mellette, mintha nem is ők törték volna össze!

Még egyszer kedves Katicza kisasszony, ismétlem önnek, hogy nem igazságos dolog a revanche-eszme alkalmazása. Mert nem azokat sújja, a kik megérdemelnék, hanem az ártatlanokat, a becsületes szerelmeseket.

Például rá merném tenni a fejemet, hogy ha ez az ön udvarlója is megérde, miné, hogy bolonddá tegyék, hát ön nemcsak, hogy nem akarná bolonddá tenni, — de szerelmes lenne belé rózsás fülecskéje helyéig...

óhajtáná, propagandát csináljon az egyesülésnek.

De másfelől erősen hangsúlyozta, hogy ha bármit is föl kellene áldozni az 1848-diki programtól, — akkor neki neki nem kell az egyesülés.

Épen ezen a merev magatartáson fog megtörni az egyesülés sikere. Mert bizonyosra vehető, hogy Ugronék sem akarnak engedni semmit a magok álláspontjából.

Kossuth Ferencz derecskei fogadtatásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A Kossuth név varázsa Derecske, Tépe, Báránd, Konyár, B. Ujfalu és a többi szomszédos községekből naez tömeget vonzott tegnap össze Derecskén; vasárnap szép derült őszi nap, is lévén az idő fölötté kedvezett a lelkes, ünnepélyes fogadtatásnak.

Kossuth Ferencz reggel fél 9 óraker kocsin indult kíséretében voltak Kiss Albert, Illyés Bálint és Laatos Miklós orszgy. képviselők, Rigó Ferencz pártelnök a debreczeni és a nagyváradai lapok tudósítói, akik a fővárosi újságokat is képviselték.

A m.-pérecsiek a község határán díkei-oval akarták üdvözölni Kossuth Ferenczet; de megijárták, mert valaki férevezette őket, azt híresztelvén közöttük, hogy Kossuth vasúton utazik.

Nosza gyalog, szekereken és lóháton siettek Sáránd alá, a hol a sárándiak gyülekeztek.

Báránd mellett az ország uton néhány száz főnyi közönség várta Kossuthot, kihez Gyönyörű János gazda intézett üdvözlő beszédet. Ott voltak a m.-pécsi és bárándi előjárók is.

A derecskeiek három kilométernyire jöttek vendégeik elibe, felzászlózott hosszú szekér-soron.

Zákány Lajos derecskei főbíró, a bárándi választókerület függetlenségi pártjának elnöke üdvözölte Kossuthot, akit míg a község házáig ért, kétszer állított meg üdvözlő beszéd, — a község szélén 150 fehér ruhás leány, hűztük husz konyári virágot szórt Kossuth elé, Szabó Tercsi nemzetiszinlagos virágcsokorral kedveskedett neki.

Leányok, asszonyok, tolongva siettek Kossuth Ferencz elé, hogy kezét csókolhassák.

A Kossuth nóta éneklése és szakadatlan éljenzés között vonult a bandériumtól vezetett hosszú kecsi-sor a község házáig, a hol „Isten hozott“ felirással, csinos diadal-kapu állott.

Itt Lehoczky János az ipartestület elnöke intézett üdvözlő beszédet Kossuthhoz.

Negyed órai pihenés után a község házáig előtt felállított emelvényénél megjelent Kossuth és kísérete. — A piac tele volt emberrel. Az emelvény körül urinők és fehér ruhás leányok foglaltak helyet. Jelen volt Szele György tépei és Nagy Lajos konyári lelkipásztor, valamint Fráter Barnabás főszolgabíró.

Legelőször Illyés Bálint mondotta el beszámoló beszédét, melyet gyakran szakított meg élénk helyes és. — Beszédének bevezető része Kossuth Ferencz dicsőítése volt, akit — mint a magyar nemzet remény csillagát mutatott be derecskei választóinak. Beszéde további részében az egyházpolitikai reformokkal foglalkozott bőven és tárgyilagosan. Persze azt nem hallgathatta el, hogy a szabadelvű kormány ő tőlük vette kölcsön ezeket a szabadelvű reformokat. Zajos helyesléssel találkozott az a kijelentése, hogy ezen reformokra már csak azért is szükség volt, hogy a Debreczent és Derecskét is Dakoromániába bekebelezni akaró oláhok-bebizonyítsuk a magyar állam hatalmát. Majd a függetlenségi párt ketté szakadásának okait ősmertette, a melyek a pártban az egyházpolitikai törvényekkel szemben fel-

merült ellentétes nézetekre vezethetők vissza. Nem felejtkezett meg a Bécsessel és Rómával kaczerkódó Zichy Nándorokról sem. Az ilyen szövetséges ugymond — aki egyik kezével kenyérrel kínál míg a másikkal a torunkat fojtogatja, nem kell a függetlenségi pártnak.

Kossuth Ferencz lépett az emelvényre ezután. Mindjárt beszéde kezdetén két nagy hibájától óva intette a magyar népet: ne férdőzzék be hozzá a régi átok; a pártvilongás és ne lankadjon küzdelmében egyszerre el. A magyar tud lelkesedni, de hamar kialszik nála a tűz. Pedig ma nem elég a fellobbanó lelkesedés, — nem elég, hogy kardot rántsunk és rárohanjunk az ellenségre. — Ő azzal az elhatározással jött vissza, hogy részt vesz a 27 év óta folyó alkotmányos küzdelemben, hogy erejével és külföldi tapasztalataival segítse azt előre és érvényesíthesse atyjának tanítását. Az ő hazafias szándékaiban senki nem kételkedhetik. Hiszen ott hagyta multját, mindenét, a mi egy férfinak kedves. Mégis a rágalmak és gyanúsítások egész özönét zudítják feléje. A magyar nép szeretetében keresi és találja fel a védbástyát e személyes támadások ellen.

Ő nem igényel vezérszerepet, — mert hiszen ő csak most jött vissza hazájába, melynek viszonyait nem ősmerteti úgy, mint régi bajtársai ismerik. De azért elmondja, mit volna tenni tanácsos az ő hite szerint. — Tanácsos volna, hogy a magyar nép összetartson, mert csak így érvényesítheti jogainak követelését. A függetlenségi párt képviselői összefogva igyekezzenek megvalósítani a párt programját. Széthúzó sereggel győzni nem lehet, de még csatába menni sem lehet olyan sereggel, melynek katonái egymásra lönek.

Azért utazik most a magyar nép között hogy megtudja: kívánja-e a közvélemény a pártok elvi alapon való egyesülését. Ha ez a kívánság nem volna általános, akkor törekedni kell arra bizdítani a népet. De ha csak elvek feladásán történehenek meg az egyesülés, akkor ő sem kívánja az egyesülést. A függetlenségi 48-as párt tisztán áll. Nevében benne van mit akar. Azok, akiket az 1884. évi program alapján választottak meg, azoknak kötelességök azon megmaradni. Szóltott azután a párt fegyelem szükségéről s arról hogy a párt minden országos kérdésben, a mindennapi élet minden mozzanatában igyekezzék elveit győzelemre juttatni. Különböző nem egy párt, hanem csak a maga nevében beszél. A párt összetartására és a pártok egysülésére ma, midőn az önálló bank és önálló vámterület kérdése napirendre kerül, kétszeresen szükség van.

Népiesen, szinte komikusan magyarázta meg aztán Kossuth, miért kellene nekünk önálló vámterület és nemzeti bank.

Beszédét azzal a buzdítással fejezte be, hogy kövesse a nép azt az utat, melyet az ő édesatyja, a magyar népnek is apja, ő és az ő barátai választottak.

Beszélték aztán Nagy Sándor (szovát-ról) Lakatos Miklós orsz. képviselő és Nagy Lajos konyári ev. ref. lelkész.

Dr. Tomm Béla, a bárándi kerület függetlenségi pártjának jegyzője pedig határozatot olvasott fel, melynek első részében a párt sajnálja az országgyűlési függ. párt kettészakadását, de helyesli Illyés Bálint eljárását és maga is csatlakozik a Kossuth Ferencz által vezetett, a Justh Gyula vezetése alatt álló függ. és 48-as párt hoz és az 1884. évi program alapja. de ebből semmit fel nem áldozva, óhajtán az egyesülést. A második részben pedig élesen elítéli a felekezetek békéjét zavaró néppártot, mely ellen teljes erejükből küzdeni fognak.

Délben 300 terítékű bankett volt számos felkészítővel Kossuth Ferencz este Debreczenen keresztül Budapestre visszautazott.

Vármegyei közgyűlés.

— A Debreczeni Ellenor saját tudósítójától. —

Debreczen, szeptember 30.

Kévessel kilencz óra után nyitotta meg Hajdúvármegye közgyűlését gróf Dégenfeld József főispán. A bizottsági tagok meglehetősen érdeklődést mutattak a százhuszonegy pontból álló tárgysorozat iránt.

Az elnöklő főispán napirend előtt meghatottan jelentette be László királyi herceg halálát.

A közgyűlés állva hallgatta végig a főispán szavait, és elfogadta ama indítványát, hogy József főherceghez a megszorodott szívű apához részvétiratot intézzen a vármegye közönsége. A részvétirat elküldésével az alispánt bizák meg.

A tárgysorozat első pontját: az alispáni jelentést, Nemes Zoltán aljegyző olvasta, megkezdve azt a főorvos egészségügyi jelentésével, mely konstatálja, hogy a nyári hónapokban leginkább a vörheny szedett sok áldozatot. A gazdasági jelentés közepes termést konstatál általában.

A közgyűlés tudomásul vette az alispán jelentését.

Forrai András aljegyző felolvassa azokat a törvénycikkeket, melyeket az elmúlt közgyűlés óta kihirdetés végett az országos törvénytár szerkesztősége a vármegyének megküldött.

Fekete Sándor főjegyző a belügyminiszter 1895. július 3-án 67450/II. szám alatt kiadott rendeletét, felolvassa. E rendelet a decemberi általános tisztújítás felől rendelkezik. Mi ismertettük már a rendelet fontosabb szakaszait, itt csak azt jegyezzük meg, hogy Hajdúvármegye a tisztújítás napját 1895. december huszonharmadik napjára tűzi ki.

Veszprémi Zoltán tiszteletben főjegyző olvassa a belügyminiszter ama rendeletét mely az év végével kilépő választott törhatósági bizottsági tagok helyeinek betöltése iránt intézkedik. — Az alispán jelentése szerint azoknak a bizottsági tagoknak helyét fojják betölteni, kiket az 1892-ik év végével választottak meg. A választási határ napján október 31-ére jelzi a belügyminiszter. A választási elnökök az egyes járásokban a következők lesznek:

A nádudvari választókerületben, elnök Ludán Lajos, helyettese Nagy Albert; a földesiben, elnök Császó István, helyettese Bogdán Gábor, a földesi második választókerületben elnök Boross Lajos, helyettese Domokos János; a püspökladányiban elnök Erőss Lajos, helyettese Balogh Sándor; a kabaiban elnök Horváth Kálmán, helyettese Kiss Károly; a szovátiban elnök Jakucs Sándor, helyettese Dr. Mitrovicz Bálint; a totétlen-mikepérsiben elnök Liszt Nándor; a balmazújvárosiban elnök Dalmy László, helyettese Kaszás József; az egyeki alsó-f. jósaiban elnök Csák Gy., helyettese Deák L.; a csegeiben elnök Dr. Kovács Albert, helyettese Kardos Géza; a téglásiban, sámsomiban és a mikepérsiben elnök Budaházy Gyula, helyettese Kovács Károly; a hajdúböszörményi első kerületben elnök Lévy Márton, helyettese Gaál Bertalan, a másodikban elnök Pápay Károly, helyettese U. Szabó Antal, a harmadikban elnök Ifjabb Sívágó Gábor, helyettese Jászay János; a hajdunánási első kerületben elnök Nagy Kálmán, helyettese Daróczi János, a másodikban elnök Ujvári Béla, helyettese Pákozdy Lajos, a harmadikban elnök Kállay Imre, helyettese Ujvári Ödön, a negyedikben elnök Oláh Gyula, helyettese Gaál István, az ötödikben elnök Kovács Lajos, helyettese Csorvási János; a hajduszoszlói első kerületben elnök Korács Gyula, helyettese Sági Ferencz, a másodikban elnök Padrah Sándor, helyettese Foghüty János, a harmadikban elnök dr. Czeglédi Mihály, helyettese Oláh Miklós; a hajdudorogi első kerületben el-

nők Fazekas Pál, helyettese Tóth Imre, a másodikban elnök Kovács István, helyettese Petrus Jenő; a hajdu-hadháziban elnök Hadházy Imre, helyettese Sinay János.

Kisebb vitát provokált a vármegye 1896. évi költségelirányzata. Többek felhívására megbizta a közgyűlés az alispánt hogy annyira-amennyire rendezze be a vármegye közgyűlési termét és gondoskodik arról, hogy a jövőben ne tömjék meg szalmával a kanapékat, hanem lószőrrel és ne hozza ki a hivatalszobából a székeket hogy a közgyűlési tagok leülhessenek. A költségelirányzat egyébként magáévá tette a közgyűlés és azt jóváhagyás végett felterjesztik a miniszterhez.

Veszprémi Zoltán tiszteletben főjegyző felolvassa a bírálóválasztás jelentését mely a vármegye legtöbb adót fizető tagjainak névsorát tartalmazza. A közgyűlés elfogadást az állandó választmány e tárgyban javaslatát. Eután egy csomó alispáni jelentést vettek tudomásul, köztük a belügyminiszter értesítését, melyben tudatja Dumborovo László anyakönyvi felügyelő kinevezését és az erre vonatkozó intézkedéseket.

TÜKÖRDARABOK.

Debreczen, szeptember 30.

Tegnapelőtt délután éppen abban a pillanatban, midőn a czémszalag direktor hamiskás mosolylyal bejelentette, hogy lapunk első száma kikerült a gép alól, belépett szerkesztőségünkbe egy ókori prófétát is, megszégyenítő szakállu, sötét tekintetű férfi.

A belépőnek egész fellépése annyira titokzatos volt, hogy szerkesztőségünk gyöngébszívű tagjai egyenkint párológtak el kéziratokkal megrakott asztalaik mellől.

Ketten maradtunk a halpiacra néző elfogadó teremben az ismeretlen és én.

Kinos csönd állt be, melyet barátságatlan idegenünk e szavakkal tört meg.

— Én Csörgő Énoch vagyok.

— Nagyon örülök felelém.

— Ez szerencséje Önnek Uram.

— Szabad kérdenem miért?

— Ne kérdezzen semmit, mert, mindjárt megboxolom.

E stereotyp kijelentésre természetesen megjuhászodtam.

Uram! — folytatá a ábrahámszakállu látogató — én nagy tervekkel jöttem Önökhöz.

Csupa fül vagyok Uram — felelém — beszéljen gyorsan, mert az idő pénz.

— Yes! Time is money.

Tehát hallgasson ide Uram, és ezzel egy óriási papírsomót huzott ki abból a felöltőből, melyről eddig diszkrétan hallgattam.

E drámán ugymond három évig, nyolcz hónapig és tíz napig dolgoztam. Összes szellemem ebbe van lerakva. Tizenöt színi direktornak kínáltam már megvételre, de mind elutasított azzal, hogy nincs annyiszemélyzetük, mint ahány alak e drámában szerepel, tehát Önnek hoztam el. Nem kérem hanem követelem, hogy közölje e remekművet lapjában. Ha pedig ezt vonakodnék megtenni... meg fogom ölni Önt, mint egy közönséges csirkét...

De t. Uram!...

Semmi Uram. Én el vagyok keseredve. Elkeseredett ember mindenre képes. És éppen azért gyilkoló eszközökkel járok. Igen vagy nem? ettől függ élete.... To be or nottob be....

E pillanatban felébredtem a szerkesztői divánról. Álom volt az egész. A két kis asztalnál két munkatársam perczegtetta tollát és sötét lemondással alták tudomra, hogy zenei hírekben valóságos holt szezon

volt a mai nap és azért esengve kértél hogy segítsen ki őket a zavarból valami bolond-ággal.

És én könnyelműen eleget tettem kérésüknek, leírtam életem legkínosabb álmát és így megszületett a Tükördarabok rovata. (J)

Városi és megyei hírek.

* **Hitelesítő közgyűlés.** Debreczen város szept. 28. és 29. napján tartott közgyűlése jegyzőkönyveit ma délelőtt hitelesítették Simonfy Imre polgármester elnöklété alatt.

* **A vízvezeték előmunkálatai.** Az általános, az egész város vízszükségletét kielégítő vízvezeték mű előkészítésével megbízott küldöttség tagjai: Körner Adolf, Abrahám László, Vinnay Géza kir. főmérnök és Stáhl Géza ma tették jelentést a tanácsnak azon tárgyalások eredményéről, melyeket a vízvezeték előmunkálatok biztosítása végett a Walsler, Zellerin és Hunnia (Tarnóczy-féle) részvénytársaságokkal folytattak az ezek által beadott ajánlatok alapján. — A küldöttség a Walsler-féle gyár ajánlatát azon elvi kijelentés miatt, hogy az előmunkálat helyére nézve megszorításnak magokat alá nem vetik vagyis teljesen szabad kezelték ki arra nézve, hogy a város határán vagy azon kívül tehessenek előmunkálatot, — nem tartja elfogadhatónak, — márcsak azért sem, mert a vízszerezésre nézve csak oly helyet hoz javaslatba, melynél a víz köbmétere 20 knál többre nem fog kerülni.

Ez a gyár a költségvetési összeg 4%-át kéri az előmunkálatokért, melyeket 3 év alatt köteles elvégezni. A Zellerin féle gyár az előmunkálatokat a város határában vagy azon kívül eső városi birtokokon vállalja; csak azt köti ki, hogy ha a város az előmunkálatokat a város határán kívül is kiakarná terjeszteni, az elsőség őket illeti a megbízatásban. Így a városnak minden esetre joga lesz beleszólni abba, hogy a város határán kívül folytassák-e a tanulmányt és mely irányban. A költségekre nézve két propositiot tesz a gyár. Vagy a város által ellenőrzendő tényleges kiadás, az utazás és szellemi munkáért 3000 frt. és a terv-költségvetéseért költségvetési vég összeg 1%-a vagy pedig az összes előmunkálatokért a költségvetési végösszeg 3%-a fizetettnek, illetve egy utó ajánlat szerint 3 1/2 %-a. A Hunnia ajánlata olcsóbb ugyan, de ez a gyár ilyen előmunkát még nem teljesített. Mindezeknél fogva a küldöttség azt javasolja, hogy vízvezeték előmunkálatokkal a Zellerin-féle gyár bizassék meg.

* **Az állami anyakönyvvezető hivatal** immár teljesen berendezve várja a legelőször holnap megjelenő feleket. Az anyakönyvvezetők következőleg osztották fel egymás között a hivatalos tennivalókat: Vecsey Imre vezeti a házassági, Roncsik Lajos a születési, Varga Károly a halotti anyakönyveket. Hivatalos óra mindennap van d. e. 11—12 óráig, szerdán és szombaton 9—12 óráig, vasárnap d. e. 10—11 óráig; d. u. pedig csak szerdán és szombaton 2 óráig 5 óráig. Polgári házasságkötésre még senki sem jelentkezett; szept. 17-dike előtt alig is lesz nálunk polgári házasság.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 óra d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk akadémia palotájában.

Zeneestély a „Bika” kávéházban: hétfőn Magyar testvérek, szerdán R. á. c. z. Károly. Az angol királynő szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva an hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 óráig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. K. d. e. n. előkészítő csoport. Szerdán d. e. 3—6 óráig a k. e. n. haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órákor.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed elején egyszerűen utalva közönségünk eddig tanusított érdeklődésére és támogatására, bizalommal felhívjuk mindazokat, kik eddig előfizetéseiket meg nem ujtották, hogy azt megújítani s lapunkat további érdeklődésükkel kíséni sziveskedjenek.

A „Debreczeni Ellenör” előfizetési ára: Egész évre: 10 frt, fél évre: 5 frt, negyedévre: 2 frt 50 kr egy hóra: 1 frt. Egyes szám ára pedig 4 kr.

Az előfizetési pénzeket valamint hirdetési díjakat a „Debreczeni Ellenör” kiadóhivatalába (Csokonai nyomda) kérjük küldeni.

Debreczeni Ellenör szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Főispáni ebéd.** Grgóf Dégenfeld József főispán ma délután a megye gyűlés alkalmából 200 terítékű ebédet ad, melyre a városi és megyei notabilitások hivatalosak.

— **Személyi hir.** Puky Gyula kir. táblai elnök vidékre utazott egyik kir. törvényszék és az oda tartozó járásbíróóságok megvizsgálására. — Távolléte alatt Széll Farkas tanács elnök helyettesíti.

— **Miniszteri megbízás.** A vallás és a közoktatásügyi m. kir. miniszter f. évi szept. hó 17-ről keltetett, 50828. számú rendelkezéssel az 1895/6 isk. évre is Békési Gyula debreczeni tank. főigazgatót bizta meg, hogy a s. pataki, miskolci, debreczeni, kisajszálási, m. turi, és H.-m.-vásárhelyi reform, — Nyiregyházi és szarvasi ág. hitv. főgymnasiumokat; mint szinte h. nánási, bősörmény és karczagi reform. gymnasiumokat látogassa meg és azokban a miniszter nevében az állami főfelügyeleti jogot gyakorolja.

— **A Csokonai kör** Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, a jeles történet buvár vezetése alatt megújult erővel igyekszik maga elé tüzött hivatását betölteni az új sasonban. Az 1896. évi munkaprogram megbeszélése végett bizalmas értekezlet volt tegnap délután Széll Farkas elnöklété alatt ahol ugy az első felolvasások sorrendjét, mint a kör egyéb tevékenységét tárgyalták. A munkaprogram végleges megállapítása a választmány feladata.

— **Siető jegyesek.** Sokan idegenkednek még az egészen újszerű házasságkötési módtól. — A jegyesek sietnek az esküt papok előtt mondani el. — Csupán a r. kath. templomban az utolsó napok alatt 35, ma pedig, az utolsó napon, midőn még elég oltár előtt kötni meg a házassági frigyét, 8 pár esküdt meg.

— **Iskolák bezárása.** Dr. Sárváry Gyula városi tisztifőorvos jelentést terjesztett a polgármesteri hivatal elé, amelyben a kanyaró járványszerű fellépése miatt több elemi iskolák bezárását sürgeti. Az elemi iskolás gyermekek között ugyanis járványszerűleg lépett fel a kanyaró s így a főorvosi jelentés kapcsán Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elrendelte, hogy a késes utcái fiú iskola, az ispotályi leányiskola, a bárányi utcái fiú iskola, a cser utcái leányiskola, a nagy-csapó utcái leányiskola a kanyaró továbbterjedésének meggátolása céljából, október tizen-nyolczadikáig bezárassék.

— **Ügyvédek gyűlése.** A debreczeni ügyvédi kamara debreczeni állandó bizottsága tegnap d. e. Komlóssy Arthur elnök leté alatt népes ülést tartott, melyen jelentés tétetett a legutóbb tartott ülésen hozott határozatok végrehajtásáról. Ezután vita tárgyává tették Nagy Sándor bizottsági jegyző véleményes jelentését a debreczeni kereskedelmi és iparkamara múlt évi jelentésében foglalt azon véleményére vonatkozólag, hogy csőd eseteknél tömeggondnokul ne ügyvéd, hanem kerskedő neveztessek ki. A bizottsági jegyző szerint ez az újítás még költségesebb volna a vagyonbukottra nézve, de kivihetetlen is. A bizottság elfogadta Nagy Sándor előterjesztését s azt az ügyvédi kamarához fogja átteni, hogy foglalja bele évi jelentésébe. Ülés után testületileg megekin-tették a törvényszéki palotában a királyi ügyészégek helyiségeit és a börtönöket, ahol Kósa Zsigmond kir. ügyész kalauzolta őket. Majd az új törvényszéki palotában a kimutatott „ügyvédi szoba” felszerelését.

— **A tanári kör újraalakulása.** Biztató jelek között kezd a debreczeni tanári kör folyó iskolai évi életét. — Élénk érdeklődés nyilvánult mindjárt az alakuló gyűlés iránt, melyen jelen voltak: Dóczy Imre elnök, Cserhalmi József alelnök, Géresy Kálmán, Jóó István egyházközi gymn. felügyelő, Baczner Frigyes, dr. Horvay Róbert, Karai Sándor, dr. Kardos Albert, Kulcsár Endre, dr. Gulyás István, Nádasdi Alajos, Nagy Elek, S. Szabó József, Stark Andor, Zimmerman Gyula, Zver Ferencz és dr. Varga Bálint, tehát képviselve volt az ev. ref. főgimnázium, a piarista gimnázium, a főreáliskola és a felső keresk. iskola. — Az elnök jelentéséből kiemeljük a következőket: a kör köszönetet szavazott Debreczen városának a tornaverseny alkalmából az iddgen tanárok iránt tanusított vendégszeretetért, küldöttséggel, üdvözölte a múlt iskolai év végén néprajzi tanulmányok végett városunkba érkezett kiváló tudóst, Herman Ottót, több tagjával részt vett az országos ranáregyesület kassai közgyűlésén, mely egyhangulag magáévá tette a debreczeni kör által, fölterjesztette az országos nyugdíjintézetre vonatkozó javaslatokat. — Az alakuló gyűlésnek különben a legfontosabb tárgya a tisztújítás volt; a kör az eddigi tisztikart teljes egészségben meghagyta s így elnök a folyó iskolai évre: Dóczy Imre ev. ref. főgymn. igazgató, alelnök: Cserhalmi József piarista gymn. igazgató, pénztáros: Harmath Gergely, titkár: dr. Kardos Albert főreálisk. tanárok. Az idei munkaprogram megállapítására a kör egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai Jóó István gymn. felügyelő elnökletével dr. Balassa József, dr. Gulyás István, dr. Kardos Albert és Sinka Sándor. Addig is a legközelebbi gyűlésre a vallás és közoktatási miniszternek a közoktatási tanácsról szóló s csak a napokban közrebocsátott tervezete tüzetet ki megbeszélés tárgyául.

— **Halálozás.** Dr. Boldizsár Kálmán tb. rendőrkapitányt fájdalmas csapás érte, nagyanyja, özvegy Jedlovsky Jánosné, egy 73 éves matróna, tegnap jobblére szenvedett. A temetés holnap délután 4 órakor lesz a nyomtató-utcái 804. sz. háztól.

— **A Ludovikából.** E. évi május havában a debreczeni városi és a Szilágyi-Anda-

házy-alapítványi helyekre a budapesti m. kir. Ludovikába a következők mellett a városi tanács által ajánlva: A debreczeni alapítványra I-ső helyre Pálffy Gábor fia Gábor; a Szilágyi-Andaházi alapítványra I. helyre Pruzsinszki fővezéres fia Dezső, II. helyre Biró Kálmán ezredes fia Béla, III. helyre Molnár Lukács kereskedő fia József. Az e hó 26-án és 28-án Budapesten tartott Ludovika vizsgán a debreczeni alapítványra Pálffy Gábor fiát Gábort, a Szilágyi-Andaházy-alapítványra pedig Molnár Lukács fiát Józsefet vették be, kik ma el is utaztak, hogy október 1-én megkezdjék új pályájukat.

— **Trachomás gyermekek.** A belügyminiszter a városi tanács telterjesztése következtében megengedte, hogy a nőegyleti árvaház azon kilencz növendéke, akik orvosi bizonyítvány szerint már ez év eleje óta meggyógyultak, a különideiglenes árvaházból, a főarvaházba áthelyeztessek; de kiköti a miniszter, hogy mivel a baj kiújulhat, ezen növendékek még egy évig külön hálószobában tartassanak és szakavatott orvos által két hetenkint egyszer megvizsgáltassanak. Együttal azt is megengedte a miniszter, hogy az öt javult trachomás árva közül azok, akik már 14—16 évesek, már most magán családokhoz adassanak ki, — de csak gyermekeiken családokhoz, és ha ezek a leány volt szembajáról tudomással bírnak és a kellő óvó eljárásra nézve megfelelő utcai azitást nyertek. Ezeket az árvákat ott is még 1—2 évig orvosi felügyelet alatt kell tartani. Végül a miniszter kimerítő jelentésvár a r. kath. árvaházban észlelt 18 trachomás és 2 trachoma gyanus növendék jelenlegi állapotáról.

— **Mikor lesznek a szüretok?** A főkert gazdája ma bemutatta a tanácsnak a debreczeni szőlőkertekben a szüretok határidejét melyet a kertészek állapítottak meg. A szüret október 2-ikán kezdődik a Széchenyi és Tégláskertben, melyeket a filokszerá már régen leszüretelt. Október 3. 4. napjain szürettel Csapó, Tóczós és Postakert; okt. 4. 5. napjain Kötös és Vargakert, okt. 9. 10. napjain Sesta és Ujkert, október 10. 11. napjain Veis, Csige. Hatvanutcái, Homok és Boldogfalvai kert. A tanácshoz ezen bejelentés jóváhagyás végett terjesztetett.

— **Új zenészek.** A helybeli szintársulat a jövő héten kezdi meg operette előadásait. E késésnek oka az, hogy egészen új zenészek jönnek a zenekarhoz.

† **Beér Kálmán temetése.** A közönség nagy részvéte mellett temették tegnap délután el Beér Kálmán rendőrfőkapitányt. A vargautcai halottas ház környékén már három óraker fennakadt a kocsiközlekedés. A közönségnek csak kis része juthatott be a tágas udvarba, hol megjelentek a városi tisztika tagjai Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel, a rendőrség személyzete díszben Boczkó Sámuel r. főkapitánnyal amegyei tisztikar Rásó Gyula kir. tanácsos alispán vezetése alatt; a r. kath. egyháztanács és iskola szék, melyeknek régi buzgó tagja volt a megboldogult. A temetési szertartást Wolafka Nándor v. püspök plébános végezte négy pap segédlete mellett. A v. püspök gyászbeszédet is mondott a koszorúkkal elborított koporsó felett, gyönyörű szavakban a szív melegével méltatva érdemeit az elhunyt férfinak. Azután rendőrfőkapitányok és fogalmazók emelték gyász kocsira a koporsót melyet óriási közönség kíséri ki a temetőbe. A díszes és valóban példás rendben végbement impozáns temetést a „Kegyelet” temetkezési intézet tulajdonosa Kárnáts Gyula személyesen rendezte, melylyel a nagy közönség bizalmát megnyerte.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

(A Debreczeni Ellenör eredeti távirata.)
Nagyvárad, szeptember 30. Gyönyörű időben nagyszámu közönség vonult ki ma délután a pályaudvarra, hogy jelen legyen a

város orsz. képviselője Tisza Kálmán megérkezésén. A Perron szorongásig zsufolva volt. Bóthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Sall Ferencz polgármester és Hlatky Endre, a szabadelvű párt elnöke vezetése alatt a megye és város előkelőségei díszes hölgyközönség környezetében álltak a bejáratnál. Hozzá csatlakoztak Gajári Ödön, Beöthy Algernon, Tisza István, Szunyogh Szabolcs, Telegdi József, Markovics Kálmán országos képviselők és több fővárosi hírlapíró.

A vonat 5 óra 30 perczkor robogott be a pályaudvarba. Szünni nem akaró lelkes éljenzés közt szállott ki a frissen, jó egészségben a város nagyszerű polgára és képviselője.

A bejárat előtt Sal Ferencz királyi tanácsos polgármester üdvözölte rövid, meleg szavakban:

Tisza Kálmán hosszasan válaszolt mélyebb hatása politikai nyilatkozatokat nem tett.

Táviratok.

A költségvetés.

Budapest, szeptember 30. (A Debreczeni Ellenör eredeti távirata.) A képviselőház ma tartotta meg a szezonban második ülését. Lukács pénzügyminiszter betérjesztette a jövő évi költségvetést, A jelentés szerint:

bevételek: 473,064,398 forint.

k i a d á s : 472,987,244 forint.

felesleg: 77,154 forint.

A Házban viharos éljenzés követte a pénzügyminiszter szavait. Lukács pénzügyminiszter kijelentette, hogy a bank vámegegyezményben a méltányosságig igyekszik megvédeni az ország érdekeit. (Éljenzés.)

Recepczió és más egyebek.

Budapest, szeptember 30. (A Debreczeni Ellenör eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén letárgyalták a recepcziót, a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény javaslatot, s az utóbbit a recepczióból átvett szakaszokkal együtt vizsgálják a főrendiházba.

Tisza Kálmán sógora meghalt.

Budapest, szeptember 30. (A Debreczeni Ellenör eredeti távirata.) Ma itt Odelcalchi Gyula Tisza Kálmán sógora meghalt. Tisza Kálmánt táviratilag hívták vissza Nagyváradról, hol most tartózkodik.

A forrongó Alföld.

Békés, szeptember 30. (A Debreczeni Ellenör eredeti távirata.) A lázongó szocialista tömeg megtámadta a csendőrséget. Valaki rálőtt a csendőrökre a tömegből, mire a tömeg dühöngve vetette magát a csendőrökre. A csendőrök szakaszparancsnoka tüzet vezényelt s a sortüz eldőrdült. A sebesültek száma tizenöt. Heten igen súlyosan megsebesültek, egy ember szörnyet halt.

S z i n h á z.

Megnyitó előadás.

— A TRÓNKERESŐ. —

— Szigligeti Ede pályadíjjal kitüntetett történelmi drámája. —

Debreczen, szeptember 28.

R. Szombaton este csekély érdeklődés mellett nyitották meg a szezon a kossuth utcai muzsatemplomban. Az ünnep és a hónap vége sok embert marasztalt otthon csendes családi tűzhelye mellett, s a trónkereső *Klenovics* jóformán üres pártérnek dörogtte el legszebb jeleneteit.

Tiszai igazgató fényes elite publikumra számított ezen az estén: mely mint a társulat új szendejének bemutató estéje szerepelt. Elite közönségre, mely nem gondol a hónap végére és nem furdózik még ilyenkor is, mikor hó esik a tátrai fenyvesek között, és hazajön, itéletet tud mondani. A családásra a színházdirektorok mindig el vannak készülve s *Tiszai* sem igen lepődött meg, s megindult szép csendesen az előadás minden akadály nélkül. A katonabanda a hadgyakorlatok porát nyelte valamire, s az ünnepélyes nyitány majd csak a jövő szezonra marad. A pártér ásitott az ürességtől, a függőnyt felhúzták, néhány tanulás széki lakos tűnődve törölgette meg a hosszú pihenés alatt berozsdásodott látsövéf: s az előadás megindult.

Az est minden eseménye a *Klenovicsné Szerémi Gizella* bemutatkozásán volt. Nehéz szerepet választott organumához, de szerepét közmegelegedésre töltötte be. Sokat nem mondhatunk róla most, mert mint tudvalevő a debreczeni közönségnek nem a drámai estékre van szüksége egy jó drámai hősnőre, hanem a társadalmi színművekben. Kíváncsian várjuk az alkalmat, mikor mind azokat megirhatjuk majd. *Szerémi Gizelláról*, mit most nem tehetünk, és tartózkodunk véleményt mondani, mely esetleg határozottan megváltoznék, ha *Szerémi Gizellát* meglátjuk egy *Sardaudarabban*, hol majd kellő mértékben érvényesítheti kifejező arczjátékát, melyet vasárnap este, — addig, míg nem zökkent belé szerepébe, — nem érvényesített mindenütt megtelevőn. *P. Márkus Emilia* elsőrendű tagja a Nemzeti Színháznak, de ne akarjon *K. Szerémi Gizella* egy alkalomra hódítani meg mindenek a *Márkus Emilia* páratlan mimikájával. A mi közönségünk nincs egészen ilyenekhez szokva, de megfogja szokni, megfogja ismerni *K. Szerémi Gizellát*, akkor lesz elismerés és taps minden vonalon. Egyéb ként *K. Szerémi Gizellában* kitünő tagot nyert színtársulatunk, ki hitünk szerint alig indul meg a haute-saison büszkesége lesz a debreczeni közönségnek.

Cserni Berta igen jó volt, bár alakíthatta volna kifejezőbben is a félvad, kóbor, sátorlakó kunleányt, akit a reménytelenség minden fájdalomával gyötör a szerelem *Lubrinicz Julia* és a többi nőszereplő, *Klenovics* különösen *Sándor Emil*, kis szerepében *Tapolezai* és néhány férfi-szereplő jók voltak.

*

A tegnapi előadásról szóló referátát térszúke miatt holnap közöljük.

—

* *Rác Károly* a színházban. Vasárnap este a *Piros bugyelláris* került színre és a katonabanda nem érkezett meg a rendes időre, hogy a zenét szolgáltathatta volna a darabhoz. *Tiszai igazgató Rác Károlyhoz*

fordult, ki bandája felével ügyességgel és megelegedésre pótolta a *Piros bugyellárisban* a muzsikát. A *Hungária* kávéházban *Sáray Elemér*, a fiatal, tehetséges másodprimás vezetése alatt adták a rendes zeneestélyt.

REGÉNY

Hat napig kerékpáron.

— Utazások egy teáskanna körül. —

Irta: KRÚDY GYULA.

(Folytatás.)

Márton sóhajt és teletölti csészéjét a teáskannából.

— Sok mindent meglehet tanulni erős akarattal!

Mi eddig nem tudtuk, hogy Mártonnak erős akarata is van.

Elhatároztuk, hogy az első nap csak a Zuglóiig utazunk.

— Az ut elég fáradságos! — mondja György — de egy friss, piros és ropogós karmonádli a Disznófőnél, néhány üveg valódi bakator teljesen megjutalmaz! Különbén a ti tetszéstektől függ, hogy ezt az utat akár két napra is tegyük. Olyan szép éjszakát, miot a Disznófőnél, még Velenczében sem láttam.

— Hogy érted azt, Márton.

— Egész egyszerűen, néhány üveg diószegi mellett neveltséges semmisséggé törpül szépség tekintetében a legholdasabb és legbűbajosabb éjszaka is.

A teáskanna fogytán van. Felgyujtom a spirituszt, a viz halkán zümmög a szamovárban és mi beszélgettünk.

Mártonnal is sok furcsa eset történt már, ő szereti azokat elbeszélni, de valami történetnek a végét még nem hallotta tőle senki.

Márton *Nyiregyházán* született, aztán egyszer valami dolga akadt Szarvason. A szarvasiak és a nyiregyháziak rokonok. Hogy honnan datálódik ez a rokonságuk, azt hosszadalmas volna elmondani, de tényleg rokonok. Márton szeret egy kijönni mindenütt hogy neki egy krajczárjába se kerüljön semmi. Szarvason siet kijelenteni mindenkinek, hogy ő Nyiregyházáról jött... Aztán végre akadt is bolond paraszt, a ki nagyon szívesen fogja látni őt a házában. Márton kapott az alkalmon és ott hált a parasztnál.

A szarvasi ágyak nagyon különösek minden tekintetben. Igen magasak és mindenestre egy kis tornászati ügyességre van szüksége a benne lakóknak.

Márton leleményes az ilyen tekintetben. Odahuzta az asztalt az ágy mellé és úgy beleugrott a dunnákba. Érezte hogy sülyed, egyre sülyed. Egy dunatengerbe volt és a füle sem látszott ki. Márton mindannak dacára elaludt és az ő jó szokása szerint aludt volna mindaddig, míg a nap a hasára sem süt, de felzavarták.

És azt hiszem, hogy annál nincs valami kellemetlenebb, mintha valakit felzavarnak békés álmából. Az ember legelőször csak ébred fel és nem akarja kinyitni a szemét. Ugy akarna hirtelen felébredni és nem tud Nekem ilyen rossz természetem ven, de Mártonnak is.

Éjjel valaki zörgetett a Márton szobájának az ablakán. Nagyon sokáig zörgethetett, mert Márton már csak arra neszelt fel, hogy valaki az üstent emlegeti odakün.

Erre már Márton is kidugta a fejét a dunnák közül.

— No mi baj!

— Semmi. Kis Péter meghalt, szólt be egy torizü hang:

Márton azt mondta magában, hogy neki semmi köze sincs Kis Péterhez és tovább akart aludni.

Csodálatos azonban, mikor valaki legjobban szeretne aludni, akkor nem tud. Márton néhány tizezerig is számolt már, de

mindig azjárt az eszébe, hogy miért jöttek neki azt megmondani, hogy Kis Péter meghalt.

Márton egészen nyugodtnak találta a lelkiismeretét, de azért csak hajjal felé tudott elaludni.

Reggel aztán felvilágosította Mártont a gazda, hogy Kis Péter a szomszédban halt meg és neki jöttek megmondani, hogy csináljon koporsót. A gazda szabad órában az asztalosmesterséget folytatta.

(Folyt. köv.)

Debreczeni Városi Színház.

Idény bérlet.

Páratlan bérlet.

Kedden 1895. október hó 2-én.

A bagdadi hercegnő

Szimü 3 felvonásban. Irta ifj. Dumas S. fordította Gamén Zsigmond. (Rendező: Krémer J.)

SZEMÉLYZET:

Jean De Hint	— — —	Klenovits
Nourvody	— — —	Tapolezay
Gedler	— — —	ifj. Nemet
Richard	— — —	Sándor E.
Trevelde	— — —	Rózahegyi
Rendőrbiztos	— — —	Püspöky
Lionette	— — —	Klenovitsné
Raul De Hun (6 éves)	— — —	Bercsai E.
Szobaleány	— — —	Takács Jola
Mis Jane, angol nevelőnő	— — —	Kovács J.
Szolga, Nourvodinál	— — —	Nádaszy
Szolga	— — —	Szabó J.

Történik Párisban.

Szerdán 1895. október 1-én.

Itt először

Mi történt az éjjel?

Énekes vigjáték 3 felvonásban.

M ü s o r:

Csütörtök: Kisvárosi nagyszókok. 3 sz.

Péntek: Új honpolgár. Szünet. (Leszállított helyárrakkal.)

Szombat: Parasztbecsület. 13. sz. szoba. 4 sz.

Vasárnap: Kis hőresög. Szünet.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csekonai” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: Eötvös K. Lajos
Főmunkatárs: Koncz Ákos.

Dr. Engel Ignácz

ORVOS

szülész- sebész tudor

Biharvármegye tb. főorvosa

lakik Miklós u. 1909 sz. saját házában.

rendel d. e 8—10. d u. 2—4 ig.

Őszi és téli legelő!

Ugy szarvasmarhának, valamint juhnak mérsékelt ár mellett kapható alólírottnál.

Blum Mór Nagyecsed
(Szatmár megye)

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZENBEN, főplacz 1900.,
Nagyválaszték és jutányos árak mellett
ajánl

**Porcellán, Chinaezüst
Bronz és Majolika**

ujdonságokat,

**Ditmár, Brüner s
hazai gyártmányu**

asztali és függő

lámpákat,

nap- és

villámégőkkel,

porcellán-, ét-, kávé, thea-

ugyszinte mindennemű

üveg-, ivó- és likörkészleteket.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan
teljesíttetnek.

Ajegyekkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Szabó Lajos fiai

üzégnél

Ágy és asztal-
terítők,

Butorszövetek

Flaneltakarók

Pokrőczok

Caschemir

és

Selyem paplanok

Afrique

és lószőr

madráczok.

Nagyválasztékban.

Tóth Béla

gyógyszertára
DEBRECZENBEN.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy

SÓSBORSZESZ

készítményemet, mely saját fel-
ügyeletem alatt készül, a forga-
lomnak átadtam.

Sósborszeszemnek vegytiszta-
sága és gyógyhatása felől teljes
biztosítékot nyujtok, és mindazon
betegségeknél, a hol a sósborszesz-
szükséges, a saját készítményemet
ajánlom.

Tisztelettel

Tóth Béla
gyógyszerész.

Raktárak Debreczenben:

Csanak József
Ganovszky Lajos
Gerébi Fülöp
Király János
Kovács Mihály
Kún József

Leidenfrost Ármin
Lusztig Károly
Molnár Lajos
Parti Ferencz
Radecky József
Raics Gyula

Rickl J. Zemos
Szabó Zsigmond
Szent-Királyi Tivadar
Tóth Kálmán
Tóth Sándor és
Varga Lajos uraknál,

valamint gyógytáramban.

➔ Egy nagy üveg 90 kr., kis üveg 45 kr. ➔

Szédelgő utazó ügynökök.

Bátorkodunk a tisztelt gazda közönséget figyelmeztetni, hogy néhány hét óta Debreczen és vidékének gazdaközönségét s részben iparosait is utazó ügynökök keresik föl, s magukat a Clayton és Shuttleworth gyáros cég képviselőinek, vagy technikai mérnökeinek adják ki. Ezen ügynökök, mialatt különféle hazugságokkal élve, többek közt azal altatják a közönséget, hogy ők a Clayton és Shuttleworth cég megbízásából a bizományi raktárak felülvizsgálására vannak kiküldve; új bizományi raktárak felállításán fáradoznak; s a gazdaközönségtől megrendeléseket s ezek erejéig váltókat igyekeznek felvenni.

Most még idejekorán figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy ezen utazó egyé-
nek, nem a Clayton és Shuttleworth cég ügynökei, hanem

Közönséges szédelgők,

a kik e kitünő hírű Clayton és Shuttleworth cég gyártmányait kínálva, azok helyett értéktelen silány vásári árut szállítanak obskurus cégektől mindazoknak, akiktől sikerült megrendeléseket, vagy éppen váltót is kapni.

Különb. természetes, hogy a ki a megrendelésnél határozottan Clayton és Shuttleworth-féle gyártmányt kötött ki, másféle gyártmányu gépek átvételére nem kö-
telezhető.

Ezzel kapcsolatban tisztelettel tudatjuk, hogy Debreczen város és vidéke részére a Clayton és Shuttleworth cégtől egyedül mi alulírottak vagyunk megbízva s ezen cég gazdasági gépeinek elárúsítására Debreczenben egyedül mi tartunk fenn bizományi rakárt.

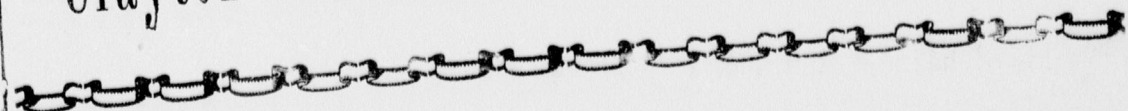
Debreczen, 1895. szeptember hó

Illő tisztelettel

Bauer és Társa

gazdasági gépgyára és kútfurási vállalata,
mint a

Clayton és Shuttleworth cég képviselői.

UJDONSÁGOK

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,

Színes selymekben,

Legujabb

díszekben,

Mosó velezekben,

Téli nagykendőkből,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai

Debreczen Rózsater.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy Kunz József és Társa cézeggel 3 év óta fenálló összeköttetésem további fentartása mellett

női ruhák készíttetését

a Széchenyi-utcai Podmaniczky-ház első emeletén levő divatteremben október 1-től magam is elvállalom.

A n. é. hölgyközönség kegyes pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

MATULA EDE

női szabó

BUDAPESTRÓL.

Petroleum.

Az idény beálltával van szerencsém tisztelt vevőimet értesíteni, hogy Petroleumból mint eddig úgy az idény is én csupán a legelőkelőbb gyárak által előállított kitünő minőségeket tartom raktáron, s azokat a következő jutányos árak mellett szolgáltatom ki tisztelt vevőimnek:

1 liter finom <u>Csillár Petroleum</u>	18 kr.
1 „ „ <u>három csillagos finom</u> <u>mei Petroleum</u>	20 kr.
1 „ <u>legfin. egycsillagos valódi</u> <u>amerikai petroleum</u>	22 kr.
1 „ <u>kiváló finom császárolaj</u>	24 kr.

Öt litert tartalmazó kannában bárkinek házhoz szállítom, s egész hordó vételnél megfelelő engedményt adok.

Teljes tisztelettel.

Csanak József.

Üzletátvétel.

Kárdos Laura legjobb hírnévnek örvendő női divattermőt [Kossuth-utca Simonffy-ház] és a közönségtől régóta feikarolt női varróműhelyét [Batthyány-utca 2555. sz.] alólrottak vevén át, tisztelettel kérjük a nagyérdemű közönséget, tartsa meg továbbra is az üzletet eddigi becses pártfogásában, viszont a magunk részéről is mindent elfogunk követni, hogy az üzlet a tisztelt vevők, megrendelők eddig s még fokozódó követelményeinek teljes mértékben megfeleljen.

Egyszersmind van szerencsénk a m. t. közönséget értesíteni, hogy a női divatterembe

az őszi és téli évad alkalmából

a napokban érkezett a legelőkelőbb forrásokból vásárolt gazdag árukészlet, őszi és téli női s gyermek kalap, sapkák fej- és nyakdisz és egyéb divat-ujdonság

a legnagyobb választékban, a legkényesebb izlésnek is megfelelően.

A női varróműhely is gazdagon föl van szerelve minden szükségességgel, nagyszámu, és kitünő munkaerők állanak rendelkezésére; **utcai és estélyruhák, színházi és báli belépők, menyasszonyi kelengyék**

a legujabb divat és választékos izlés szerint a legkényesebb kiállításban a legpontosabban elkészülnek.

Gyászruhák 5 óra alatt.

Magunkat a m. t. közönség nagybecsü pártfogásába ajánlva, maradunk kiváló tisztelettel

Krausz Henriette és Fener Kata
Kardos Laura utócai.

OTTOMÁNY

község határában a községtől fél órányira két külön álló kitünő minőségű, vízmentes és sziktelen, fekete talaju tagbirtok, melynek egyike 55 kat. hold és 1178 □ öl, a másika pedig 41 kat. hold és 304 □ öl területű, az utóbbi körülbelül 16 ölnyi eselédlakot és istállókat tartalmazó épületekkel is ellátva,

előnyös feltételek mellett eladó,

ugyszintén eladó ugyancsak **Ottomány** községben egy három szobát, konyhát, két kamarát tartalmazó igen jó karban levő épülettel ellátott beltelek tágas udvarral és kerttel.

Végre ugyancsak **Ottomány** község határában, a községhez igen közel mintegy 60 kis holdnyi különböző fordulóba osztott, vízmentes fekete talaju buza termő szántóföld, lucernás és kaszáló, továbbá kitünő karban levő 3 szobát, konyhát 2 kamarát, pinczét, istállót, görét tartalmazó épülettel ellátott, beltelek tágas udvarral és kerttel előnyös feltételek mellett, **több évre haszonbérbe adatik.**

Értekezhetni lehet **Debreczenben Szilágyi Imre** megbízott ügyvéddel (N.-Csapó-utca a Takarékszövetkezet háza), vagy pedig **Ottományban** özv. **Kiss Ferencz** né tulajdonossal.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség — főleg pedig b. vevőim szives figyelmét felhívni, miszerint **a helybeli pályaudvarban 20 év óta fenálló**

dusan felszerelt tűzifa raktáramban,

különösen az idény beálltával — **ELSŐ MINŐSÉGŰ**

cser, tőgy, varga és bükkfát

a legolcsóbb árban árusítok el.

Utalva ez e cikkben mostanában fenálló nagymérvű concurentiára és az azoknál fenálló visszaélésekre, nem mulasztom el t. vevőimet figyelmeztetni, hogy az eddig szolid alapon vezetett raktáramat, ezután is ugyanily alapon fogom vezetni, amennyiben mindenkor főtörekvésem leend a t. közönséget úgy arra, mint méretre nézve minnél fokozottabb mérvben kielégíteni.

Megrendelések eszközölhetők: **fűszer üzletemben, eczetgyáramban** (N.-Várad-utca) továbbá megbízottam ifj. **Kellner Dávid** urnál (Kis-uj-utca) és a pályaudvarban levő telepen.

Szives megrendeléseit kérve, maradok a t. közönség szolgálatára kész tisztelettel

Geréby Fülöp.